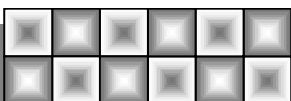

Шах

В ТРЯВНА И ПО СВЕТА

БРОЙ 17. ФЕВРУАРИ, 2004г.

ISSN 2367-8445

XXVI Градско първенство

ИЗДАНИЕ НА ШК "ТРЯВНА - 2001"

НОВИТЕ НАДЕЖДИ

3 - 6

– Ивайло Белев

ПО СВЕТА

6 - 8

– Вишванатан Ананд в България!

ДНЕС

9 - 14

- XXVI Градско първенство по класически шах 9 - 13
- Турнир “131 години от гибелта на В. Левски” 13
- Победител в номинацията “Шахматен Оскар”, сезон 2003 14

НЕКОРОНОВАНИТЕ ШАХМАТНИ КРАЛЕ

14 - 15

– Адолф Андерсен

ДЕБЮТНИ КАТАСТРОФИ

16

ЗНАМЕНИТИ КОМБИНАЦИИ

16 - 17

– Освобождане на поле, линия или диагонал

ЗАБАВНИ СТРАНИЦИ

17 - 20

- Шахматни усмивки 17 - 19
- IV Конкурс за решаване на задачи и етюди
№ 5, № 6, № 7, № 8 20

Редактори:

Йонко Георгиев

Божидар Генчев

Ивайло Белев

За контакти:

www.tryavna2001.org

ШК “Трявна-2001” с ново ръководство

Началото на 2004 година бе белязано с една съществена промяна в живота на клуба. След близо тригодишната си дейност Божидар Генчев и Йонко Георгиев предадоха щафетата на Ивайло Белев и Петър Христов. Някак си неусетно се изниза този период и навярно реалистите биха го определили като успешен, болните оптимисти, т.е. хората, които са възлагали прекалено големи надежди във вече бившия УС сигурно са разочаровани. Определено и двете страни имат своите основания, защото нито може да се омаловажат успехите през първите две години, нито може (а и не бива) да се премълчи застоя през изминалата 2003г. Едно обаче е ясно - ШК “Трявна-2001” се нуждаеше от едно градивно раздвижване и само изборът на нов УС можеше да реализира тази амбициозна цел. Сега, броени дни след избора, новото ръководство може би вече усеща колко е тежка отговорността върху раменете. Затова, чрез “Шах в Трявна и по света” бившия УС на клуба използва възможността да изкаже своята безрезервна подкрепа и доверие, и да увери момчетата, че те имат сили да се справят с новите предизвикателства, защото на тяхна страна са новото мислене, младия дух и амбицията за утвърждаване и в организационното поприще. Успех!

За шахматните среди в града, а и в региона, Ивайло Белев отдавна не е ново име. Напротив, още от учредяването на младия клуб Ивайло впечатли останалите със своята скромност и огромната си любов към шаха. Ако върнем лентата назад, с умиление ще си спомним групата момчета, които за пръв път седнаха да се надиграват над шахматната дъска в едно състезание организирано в Старото Школо. Още тогава се разбра, че точно тези момчета са новите приемници на шахматните традиции в града. Между тях бе и Ивайло. Последваха само няколко месеца и той зае своята лидерска роля в състезанията от вътрешния календар на клуба. Печели първия приз от шахматната верига и Оскара на ШК “Трявна-2001”. С добрите си игри Ивайло затвърди лидерството си и в редица отборни, индивидуални, регионални и областни първенства. През изминалата 2003г. той участва и в международния шахматен фестивал в гр. Тетевен, където (с 4 от 9) дебютът му в състезание от такъв ранг е повече от добър. В негово лице УС имаше един отличен помощник в организационната дейност. От тази година Ивайло Белев е вече председател на шахматния клуб, след

НОВИТЕ НАДЕЖДИ

като доказа на всички, че не гледа с безразличие на бъдещето на шахмата в града. Представяме Ви няколко негови партии, като се надяваме, че те ще ви доставят удоволствие.

Сицилианска защита

бели: *Ив. Белев*

черни: *Л. Лазаров (ело 1850)*

31.08.2003, *Тетевен*

1. e4 - c5 2. ♖c3 - ♖c6 3. g3 - g6 4. ♕g2 - ♕g7 5. d3 - e6 (Друга възможност се явява хода 5...d6. Например: 5...d6 6. ♕e3 - e6 7. ♔d2 - ♗ge7 8. ♕h6!? - ♕:h6 9. ♔:h6 - ♗d4 10. ♔d2 - O-O 11. ♗h3 - f6 12. O-O - e5 13. f4 - ♔b6 14. ♔ab1 - c4 15. ♔h1 - c:d3 16. c:d3 - ♕e6~ Балашов - Тиман, Рио де Жанейро 1979г.) 6. ♗ge2 (Тук се е срещало 6. ♕e3!? - ♗d4 7. ♗ce2 - d5 8. c3 - ♗:e2 9. ♗:e2 - d:e4 10. ♕:c5 - e:d3 11. ♗f4 - d2+ 12. ♔:d2 - ♔:d2+ 13. ♔:d2± Барца - Улман, Теплице 1979) 6...♗ge7 7. ♕e3 - d6 8. ♔d2 - e5 (Стратегическа грешка с тежки последици. Трябваше да се опита 8...♕d7 или енергичното 8...d5) 9. ♕h6 - O-O 10. O-O - ♗d4 11. ♕:g7 - ♔:g7 12. ♔h1 (Подготвителни действия за атака на царския фланг.) 12...f5 13. f4! - ♔b8 14. ♗d5 (По този начин белите разширяват обсега на своя белопол офицер и образуват проходна пешка.) 14...♗:d5 15. e:d5 - ♔f6? 16. f:e5 - d:e5 17. ♔ae1 (Позицията на черните е вече много тежка, предвид липсата на контраигра и неудачно разположените фигури, а тяхната гордост, конят на d4, рано или късно ще бъде изгонен или разменен.) 17...b6 18. g4 (Образува нови слабости в лагера на черните.) 18...♕d7 19. ♗g3 - ♔be8 20. c3 - ♗b5 21. g:f5 - ♕:f5 (Разбира се, не върви 21...g:f5?? 22. ♗h5+) /виж диаграмата/ 22. ♔:f5! (И накрая не сложен, но красив удар, слагащ точка на борбата.) 22...♔:f5 23. ♗:f5+ и след няколко хода черните прекратяват съпротивата.

Виенска партия

бели: *Ив. Белев*

черни: *С. Минчев*

16.11.2003

1. e4 - e5 2. ♖c3 - ♕c5 3. ♔g4? (Експеримент, който може да струва твърде скъпо. Тук се играе 3. ♗f3 - d6 4. d4 - e:d4 5. ♗:d4 - ♗f6 6. ♕g5 - h6 7. ♕h4 - ♗c6 8. ♗:c6 - b:c6 9. ♕d3 - ♔e7 10. O-O ± Горовиц - Купчик, Сиракуза 1934г.) 3...g6? (Груба грешка. Неудачният

НОВИТЕ НАДЕЖДИ

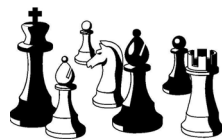
експеримент можеше да бъде опроверган посредством енергичното 3...♘f6! 4. ♖:g7 - ♜g8 5. ♗h6 - ♙:f2+! 6. ♚d1 - ♜g6! 7. ♗h3 - d5! ♠ 4. ♗g3 - d6 5. ♘f3 - ♙e6? (А това вече е недоглеждане с фатални последици.) /виж диаграмата/ 6. ♘:e5! - d:e5 7. ♗:e5 - ♙d4 8. ♗b5+! - ♙d7 9. ♗:b7 - ♙c6 10. ♙b5! (Явно тази силна реплика се е изплъзнала от вниманието на черните. Сега всичко завършва в няколко хода.) 10...♘d7 11. ♙:c6 - ♜b8 12. ♙:d7+ - ♗:d7 13. ♗d5+ - ♗e8 14. ♘b5! (Най-прекия път към победата.) 14...♗:d5 15. ♘:c7+ - ♗d7 16. ♘:d5 1:0 Пouchителна миниатюра!

Сицилианска защита

бели: *Ивайло Белев*

черни: *Макар Поркшеян (ело 2000), Украйна*

27.08.2003, Тетевен

1. e4 - c5 2. ♘c3 - d6 (Този ход не се одобрява от теорията и с основание. Най-добре е да се продължи с 2...♘c6 3. g3 - g6 4. ♙g2 - ♙g7 5. d3 и едва тогава да се играе d6.) 3. g3 - ♘f6 4. ♙g2 - ♘c6 5. d3 - e5? (Едва ли най-доброто решение. Явно черните не са запознати с тънкостите на тази система, което показва правилния избор на дебют от страна на белите. Фатално се отслабват белите полета, а и трудно може да се организира контраигра. За предпочитание беше 5...e6 6. ♘ge2 - ♙e7 7. O-O - O-O 8. f4♣ 6. f4 (По-точно е първо 6. ♘ge2 и едва тогава да се играе f4.) 6...e:f4 7. ♙:f4 (Възможно е и 7.g:f4) 7...♙e7 8. ♘ge2 - ♙e6 9. ♘d5 (Белите бързат да окупираат отслабените бели полета в лагера на черните, но все пак е необходимо преди това се осигури безопасността на белия монарх. Ето защо ходът 9.O-O е просто задължителен.) 9...♙g4 (Двата последователни хода с белополия офицер показват, че черните играят без ясен план. Разбира се 9...♙:d5 10.e:d5 би било равносилно на капитулация.) 10. h3 - ♙h5 11. ♗d2 - ♜c8 12. O-O! - O-O? (Шаблонен ход, след който белите получават отлични шансове за атака на отслабения царски фланг. Просто задължително беше 12...♙:e2 13. ♗:e2 - ♘d4 14. ♗d2 - ♘e6 15. ♙e3 - O-O♣) 13. ♘:e7+! (След този силен позиционен ход, недооценен от черните, тяхната позиция на царския фланг се руши.) 13...♗:e7 (Не помага и 13...♘:e7 14. ♜ae1! и предвид заплахите 15.e5 и ♙h6! позицията на черните е тежка.) 14. ♙g5! - ♗e5 15. ♙:f6 - g:f6 16. ♜f5 - ♗:b2

ПО СВЕТА

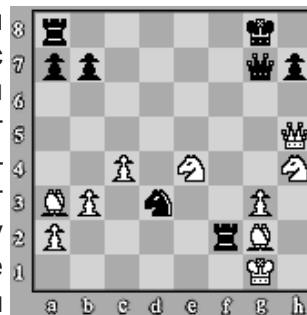

(виж диаграмата) 17. ♖:h5!! (Смела жертва на качество, но депласираната черна дама и компрометирания царски фланг дават достатъчно основания за успех на бялата атака.) 17...♔:a1+ 18. ♔h2 - ♚fd8 19. ♗h6 - ♗b2 20. ♘f4! (Вкарвайки нови сили в боя с решаващ ефект.) 20...♞e7 (Черните се защитават с най-добрите ходове, заплашвани както от 21.♘d5 така и от 21.♚h4!) 21. ♗:h7+ (Белите имаха бърза печалба след 21. ♞e6! - f:e6 22. ♗:h7+ - ♔f8 23. ♗h8+ - ♘g8 24. ♚h7!) 21...♔f8 22. ♗h8+ - ♘g8 23. ♘d5! (Вече крайт е близо.) 23...♗d4 (Грозеше ефектното 24.♚g5!) 24. c3! (Окончателно депласиране на черната дама.) 24...♗:d3 25. ♚h7! - ♚c7 26. ♗g7+ - ♔e8 27. ♗:g8+ черните се предават. Отлично проведена от белите атака!

Вишванатан Ананд в България!

Шахматните среди в България станаха свидетели на грандиозно събитие – гостуването на Вишванатан Ананд, 15-я световен шампион. Бяха организирани две прояви, за които може да прочетете по надолу. От всички световни шампиони само първите трима не са посетили страната ни.

На 31 януари шахматните мегазвезди Веселин Топалов и Вишванатан Ананд изнесоха сеанс срещу 41 от най-обещаващите млади шахматисти (до 16г.) в НДК, София. Веско завърши с резултат +16 –1 =4, докато Ананд беше безкомпромисен – 20:0. На диаграмата е изобразена позиция от единствената загубена партия на Топалов, срещу 16-годишна шахматистка от Добрич. Оставяме читателя сам да намери печелившата комбинация за черните.

На 1 февруари 2004, двамата титани на шахматната мисъл се срещнаха в демонстративен мач в хотел Хилтън. Това бе втората част от гостуването на индийския гросмайстор в България. Бяха изиграни две партии, а кратката 15-минутна контрола позволи на всички шахматни любители да следят грандиозния спектакъл на живо по телевизията. Естествено бе световният шампион по ускорен шах да защити авторитета си, като удържа победа над нашия гросмайстор с минималното 1.5:0.5. Така Ананд взе частичен реванш за загубата си от Веско седмица по-рано във Вайк ан Зее. Частичен, защото в Холандия се игра при класическата 7-часова

ПО СВЕТА

контрола, партията бе официална и валидна за рейтинг, докато в София мачът бе шоу, демонстрация на изкуството на двама от най-големите съвременни шахматни корифеи. И резултатът в случая бе най-маловажното. А колко сериозно се отнесе Ананд към мача говори един твърде показателен факт. В първата партия с черните вълшебникът от Мадрас пусна силна новинка в много актуален вариант на Сицилианска защита, която можеше да пази и използва в друга, по-важна в спортно отношение партия. Според официалната статистика двамата гросмайстори до преди провеждането на мача, са се срещали 48 пъти. 27 от партиите са играни на класическа контрола, с 50% резултат за двамата. При ускорения шах Ананд води убедително с +4 -1 =9, а на блинд с +2 -1 =3.

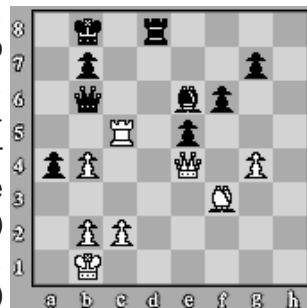
Топалов - Ананд

Партия 1

1. e4 - c5 2. ♘f3 - e6 3. d4 - c:d4 4. ♗:d4 - ♘c6 5. ♗c3 - ♖c7 6. ♕e3 - a6 7. ♖d2 - ♗f6 8. O-O-O - ♕b4 9. f3 (Ултрасъвременен вариант на система Паулсен в Сицилианска защита. Повечето партии в това модерно продължение са изиграни буквално в последните 2-3 години на новия век.) 9...♗a5!? (Ход на Ананд, изигран за пръв път във Вайк ан Зее, 2004, срещу Лeko.) 10. ♗b3 - d5 11. ♖b1 - ♗:b3!? (Новинка! Ананд играе скорострелно. В споменатата партия индийският феномен преодолява дебютните проблеми постедством 11...♕:c3 12. b:c3 - h6!? 13. ♕f4 - e5 14. ♕:e5 - ♖:e5 15. ♗:a5 - ♕e6 и бързо ремизира.) 12. a:b3 - d:e4 13. ♗b5! (Атрактивно и силно, но... изиграно след продължително замисляне за твърде кратката контрола.) 13...♖e7 14. ♗c7+! (Отново най-доброто. Проблемът е, че Веско трябва да открива всичко сам, докато Ананд следва собствения си домашен анализ.) 14...♖:c7 15. ♖:b4 - ♗d5 (Все в същото мълниеносно темпо.) 16.

ПО СВЕТА

♔:e4 - ♘:e3 17. ♔:e3 - ♙d7 (След бурното начало играта се поуспокои, но Веско вече бе употребил половината от полагащия му се четвърт час, докато съперникът му само 1 минута.) 18. ♖d4! (Поредния добър ход.) 18...e5! (И тук Ананд почти не се замисля.) 19. ♗b4 (Изглежда принципно, защото пречи на малката рокада, но Веско като че ли напразно се отказва от 19. ♜e1! - f6 20. f4 - O-O-O! 21. f:e5 - ♜he8 22. ♙d3 - f:e5 23. ♗a7! с минимум равенство.) 19...O-O-O! (Всичко останало е добро за белите.) 20. ♙d3 - ♙e6 21. ♜he1 - f6 (На този ход Ананд най-последно се замисли по-дълго. Може би изучаваше продълженията 21...♜d4 или 21...a5) 22. ♙c4?! (Тук по-силно е 22.♙e4 с равенство. До постепенно реми води и смяната на дамите след 22.♗c3) 22...♙f5 23. g4?! (Хазартно изиграно, но мачът е демонстративен и се играе и за публиката!) 23...♙g6 24. h4 - h5! 25. ♙e6+! - ♖b8 26. ♙f5 - ♙f7! 27. ♙e4! (Черните имат позиционно предимство, но белите балансират изобретателно.) 27...h:g4 28. f:g4 - ♙e6! (Не, разбира се, 28...♜:h4 29. ♜:d8+ - ♗:d8 30. ♗:b7#) 29. ♙f3!? - a5! 30. ♗e4? (От тук до края на партията върху играта на белите налага силен отпечатък приближавашия цайтнот.) 30...♜:d1+ 31. ♜:d1 - ♜:h4 32. ♜d8+ - ♙c8 33. ♜d3? (По-борбено бе 33.♗d5 с идея 34.♙e4 и ♙f5) 33...♜h8 34. b4 - a4 35. ♗e3?! (По-последователно бе 35.b5 с практически шансове.) 35...♜d8 36. ♜c3 - ♗d6 37. ♗e4 (С идея 38.♜:c8 и 39.♗:b7#) 37...♗b6 (Ананд е безпогрешен.) 38. ♜c4? (Няма време.) 38...♙e6 39. ♜c5 /виж диаграмата/ 39...♜d4! 40. ♗e3 - ♜:b4 41. ♗c3 - ♜b5 42. ♜:b5 - ♗g1+ 0-1

Ананд - Топалов

Партия 2

1. e4 - c5 2. ♘f3 - ♘c6 3. d4 - c:d4 4. ♘:d4 - ♘f6 5. ♘c3 - e5 6. ♘db5 - d6 7. ♙g5 - a6 8. ♘a3 - b5 9. ♙:f6 - g:f6 10. ♘d5 - ♙g7 11. c3 - f5 12. e:f5 - ♙:f5 13. ♘c2 - O-O 14. ♘ce3 - ♙e6 15. ♙d3 - f5 16. O-O - ♖h8 17. ♗h5 - e4 18. ♙c2 - ♘e7 19. ♜ad1 - ♜c8 20. f3 - ♙f7 21. ♗h3 - ♘:d5 22. ♘:d5 - b4 23. f:e4 - b:c3 24. b:c3 - ♙:d5 25. e:d5 - ♜:c3 26. ♙d3 - ♙d4+ 27. ♖h1 - ♗g5 28. ♜:f5 - ♜:f5 29. ♗:f5 - ♗:f5 30. ♙:f5 - ♙e3 31. g3 - ♜c1 1/2-1/2

Трябва да благодарим на Веско, че при невиджаната конкуренция на върха пази марката на българския шахмат и на него дължим заслугата да видим в България превърналите се приживе в легенди Карпов, Каспаров и Ананд.

XXVI Градско първенство по класически шах

Завърши поредното градско индивидуално първенство по класически шах. Сега, дни след като отшумяха емоциите, можем да направим една по-трезва оценка относно организацията на турнира, предоставените условия за игра, интригата и не на последно място качеството на играта. Откровено можем да признаем, че този път организаторите (бившия вече УС на клуба) не успяха да се справят по най-добрия начин. Тук причините са комплексни и са резултат най-вече на очевидно неудачния избор на датата за провеждане. Проблем, който новият УС би трябвало да има в предвид. Разбира се, че организирането на такъв турнир не е елементарна работа, защото освен всичко друго трябва да се съобразим и с личните ангажименти на всеки един участник, за да не се стига до конфузната ситуация двама от единадесетте участника да тичат като апостоли по къщите, само и само да изиграят партиите си в срок. Естествено, при тези условия никой не би се чувствал комфортно.

За сметка на този неприятен факт и тази година предоставената ни зала за много шахматни клубове е само една мечта! Остава само да си пожелаем, че и в бъдеще ще можем да разчитаме на това великолепно помещение в сградата на Община Трявна, което и този път осигури на състезателите и спокойствие, и топлина, и уют, т.е. всички необходими компоненти за нормалното провеждане на турнир с ранг на градско първенство. Иначе, ако направим една равносметка относно качеството на играта, има още много какво да се желае. Едва ли някой ще се ангажира с твърдението кое от двете последни първенства е по-добро, но тревожи факта, че в крайна сметка обидно малък брой партии могат да бъдат предложени на нашите читатели.

Стигнахме и до най-атрактивната част - интригата. Тук определено бележим ръст, защото турнирът действително бе много оспорван. Още на старта се оформиха две групи състезатели: в борба за 1-3 място спориха Божидар Генчев, Петър Христов и Ивайло Белев, а за 4-6 Николай Петков, Йонко Георгиев и Николай Кънов. Долу-горе така стигнаха и до финала. Иначе, предварително соченият фаворит Божидар Генчев отново постигна своето и само той може да прецени дали сега му бе по-лесно или по-трудно от миналогодишния турнир. Не може обаче да не отбележим сериозния дългогодишен прецедент в борбата за градски първенец, който едва ли някога ще бъде повторен в историята на шахмата в Трявна! Второто място на Петър Христов не изненада никого, освен... самия него. Това амбицирано момче вече не признава нищо друго, освен върха. Похвално е самочувствието на Петър, което разбира се, има своето основателно

№	Участник	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	точки	бергер	място
1.	Николай Петков	♣	1	1	1	1	0	½	1	1	½	0	7	24.75	III.
2.	Калин Серафимов	0	♣	0	1	+	0	0	1	1	0	0	4	8.00	VII.
3.	Валентин Тачев	0	1	♣	0	0	0	0	1	0	0	0	2	5.00	IX.
4.	Николай Кънов	0	0	1	♣	+	0	0	1	1	½	1	5½	14.25	VI.
5.	Белчо Белчев	0	-	1	-	♣	-	-	1	0	1	0	3	9.50	VIII.
6.	Петър Христов	1	1	1	1	+	♣	0	1	1	0	1	8	27.50	II.
7.	Божидар Генчев	½	1	1	1	+	1	♣	1	1	1	½	9	35.25	I.
8.	Пенчо Илиев	0	0	0	0	0	0	0	♣	1	0	0	1	1.50	XI.
9.	Петър Рангелов	0	0	0	0	1	0	0	0	♣	½	0	1½	6.25	X.
10.	Ивайло Белев	½	1	1	½	0	1	0	1	½	♣	1	6½	28.50	IV.
11.	Йонко Георгиев	1	1	1	0	1	0	½	1	1	0	♣	6½	23.00	V.

покрытие, но за да постигне своята голяма цел, ще трябва да почака още минимум година. Иначе сблъсъкът с прекия конкурент вещаеше буря и действително в хода на двустрата партия бе възможен всякакъв завършек. Третото място на Николай Петков е награда за неговата борбеност и висок дух. Затова и това челно място е напълно заслужено, имайки предвид неимоверните усилия, с които то бе постигнато. Едва ли четвъртото място на Ивайло Белев е някаква утеха за него. Той показва игра, достойна за призовите места, но една некоректна жертва в партията му с Белчо Белчев срива тези надежди. За някои петото място на Йонко Георгиев би било изненада, за него обаче - не. Все по-малкото време, което отделя напоследък за шаха не можеше да не даде своето отражение и това обяснява всичко. С оглед показаното, Николай Кънов затвърди доброто впечатление от квалификациите и просто нямаше кой да му отнеме шестото място, а на финала дори съществуваше и теоретична възможност да завърши пети. Николай изненада противниците си най-вече със завидно самочувствие. Играеше освободен от всякакви предразсъдъци, намираше добия ход почти светкавично и с всичко това компенсираше очевидното отстъпление в дебютната подготовка. Не може да не впечатлява и факта, че той отделя твърде малко време за шаха, така че всичко зависи от самия него. Калин Серафимов предупреди с играта си, че всеки който го подцени, ще бере ядове, като в това твърдение се увериха мнозина.

ДНЕС

Той също изпусна “чисто негови” точки, които биха го придвижили далеч по-напред. При по-добро стечение на обстоятелствата Валентин Тачев трябваше да вземе повече, но определено на този турнир липсата на концентрация и малшансът го спряха. Най-сериозното отстъпление направи Петър Рангелов, явно личните ангажименти спънаха амбициите му за по-добро класиране, макар че в няколко партии можеше да “открадне” повече. Тази път Каиса определи последното място за Пенчо Илиев, доайен на турнира с неговите 76 години. Разбира се, всеки би завидял на състезателното му дълголетие и затова прави чест на новото ръководство на клуба, че покани г-н Илиев на следващото XXVII Градско първенство без да смята за необходимо неговото участие в предварителния квалификационен турнир.

В заключение организаторите благодарят на всички състезатели, които въпреки някои непредвидени проблеми, съдействаха за нормалното провеждане и завършване на турнира. ШК “Трявна-2001” също така благодари и на спонсорите на турнира – Община Трявна, д-р Пламен Лаков и Георги Чернокожев, без чиято помощ осъществяването на това събитие би било невъзможно.

Представяме Ви две партии от турнира:

бели: *Ивайло Белев*

черни: *Петър Христов*

16.01.2004

1. e4 - e5 2. ♘c3 - d6?! (Пасивно продължение, първопричина за последвалите затруднения на черните. Основни продължения тук са 2...♘f6 и 2...♘c6) 3. f4 - e:f4 (Още едно твърде спорно решение. В духа на позицията е 3...♘c6) 4. ♘f3 - ♙e7 5. d4 (И този ход не е лош, но можеше да се опита 5. ♙c4!? с идея да се премине към идеята на вариант “Кънингам” в “Царски гамбит”. Например 5. ♙c4!? - ♙h4+ 6. g3! - f:g3 7. O-O! - g:h2+ 8. ♖h1 и пред черните стоят трудни за решаване проблеми. Позиция от така наречената “Романтична епоха”.) 5...♙h4+ (“Игра с огъня”. Едва ли си заслужава само заради една осуетена рокада да се изоставя толкова фатално в развитието, което показва и по-нататъшното развитие на партията.) 6. ♙e2 - f5 (Ненужно отслабване. Внимание заслужаваше 6...♙g4 или 6...♘c6) 7. e5! - d:e5 8. d:e5 - ♙d7 (Разбира се, неудовлетворително е 8...♖:d1+ 9. ♙:d1 - ♙e7 10. ♙:f4) 9. ♙:f4 - ♘c6 /виж диаграмата/ 10. ♖d5! (Енергично и силно изиграно, поставяйки неразрешими проблеми пред черните.) 10...♘ge7 11. ♖c4 - ♘g6 (Сега

ДНЕС

ясно си проличава неудачната позиция на офицера на h4. Както казва гениалния Савелий Тартаковер: "Ако една фигура стои лошо, то цялата партия стои лошо." Този офицер е нагледен пример за гореказаното.) 12. ♖d1 (Особено неприятен ход. Заплашва просто с 13.e6) 12...♗:f4+ 13. ♖:f4 - ♗5 (Какво друго?) 14. ♖e3 - f4 (Отчаяние.) 15. ♖e4 - ♖e7 16. ♗d5 черните се предават. Интересна и поучителна миниатюра.

бели: Петър Христов

черни: Божидар Генчев

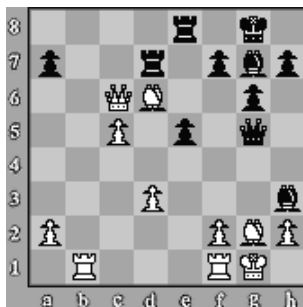
13.01.2004

1. e4 - e5 2. ♗f3 - ♗c6 3. ♗3?! (Белите твърде рано решават да се отклонят от добре изучените дебютни варианти и да пренесат борбата в мителшпила.) 3...♗f6 4. d3 (По-добре беше веднага 4.♗c3) 4...♙e7 5. ♙g2 - 0-0 6. 0-0 - d5!? (Отговорно решение, тъй като дава възможност да се разкрие диагонала h1-a8 и белополият офицер от g2 да окаже неприятен натиск върху дамския фланг на черните. Но пък от друга страна само активните действия биха поставили под въпрос плана, избран от белите. Заслужаваше внимание и скромното 6...d6) 7. e:d5 - ♗:d5 8. ♗c3 (Интересен ход. С цената на отслабване на дамския фланг белите получават възможност за активна игра по линията "b".) 8...♗:c3 (Много по-добре беше първо 8...♙e6!) 9. b:c3 - ♙f6 (С идея да се фианкетира офицера на g7) 10. ♗d2! - ♗6 11. ♖b1 - ♙g7 12. ♗e4 - ♖b8 13. ♙a3 (Повече проблеми пред черните поставяше 13.♙g5) 13...♗e7! (Отлична реплика, неотчетена от белите. Ако праволинейното 13...♖e8? 14.♗c5! позицията на черните става твърде опасна предвид заплахата ♙:c6) 14. c4 - b6 15. ♗c3 (Не лоша идея да се окупира полето d5 и да се увеличи далекобойността на офицера от g2) 15...♖e8 16. ♗d5 - ♗:d5 17. c:d5 - ♙f5! (След като отбиха непосредствените заплахи, черните се опитват да вземат инициативата в свои ръце. Заплашват с недвусмисленото e4, ♖d7) 18. ♗4?! (Твърде рязък ход, отслабващ фатално царския фланг. Внимание заслужаваше 18.♖e1 - ♖d7 с равни шансове.) 18...♙c8! (Най-точното отстъпление.) 19. c4 - ♖h4 20. ♖a4 (На този свой ход възлагаха надежди белите, но се оказва, че заплахите на черните носят конкретен характер и са много опасни.) 20...♙:g4! (Просто и убедително. Сега не върви 21. ♖:a7 - ♖a8 и се губи офицера на a3) 21. d6! (Единствен практически шанс да се усложни борбата.) 21...c:d6? (Съмнително решение. След прозаичното 21...c5 22. ♖:a7 - ♙h6! с идея 23...♙f4 позицията на белите е незащитима.) 22. ♙:d6 - ♖bd8 23. ♙c7 - ♖d7! (Интересна тактическа хитрост, разгадана от белите.) 24. c5!

ДНЕС

(Ако 24. ♔c6? - ♖:c7! 25. ♔:e8 - ♔f3! с неотразима заплаха. Сега попътно белите заплашват с 25.h3 с печалба на фигура. Позицията се изостри максимално и достигна своята кулминация.) 24...b5! (И двете страни играят много силно и изобретателно въпреки надвисналия цайтнот.) 25. ♖:b5 - ♔h3 26. ♔d6 (Решаваща неточност. Единствено продължаваше борбата 26. ♔h1 - ♔h6! 27. ♜b4 - ♔f4♣) 26...♖g5 27. ♖c6 /виж диаграмата/ 27...♔f8! (Много силен ход, след който всичко е ясно.) 28. ♔:f8? (Губи веднага, но и след 28.♔h1 или 28. ♖f3 - ♔:g2 29. ♖:g2 - ♖:g2+ 30. ♔:g2 - ♔:d6 31. c:d6 - ♜:d6 ендшпилът е загубен за белите.) 28...e4! белите се предават поради неизбежния мат. Интересна и съдържателна партия, една от добрите на този турнир.

На 20.02.2004 в сградата на ОУ “Проф. П. Н. Райков” се проведе поредното индивидуално шахматно първенство за момчета и момичета в чест на 131-та годишнина от гибелта на В. Левски. Така 22 момчета и 3 момичета почетоха паметта на един от най-великите българи. Състезанието бе изключително оспорвано, но за съжаление качеството на игра е последният фактор, с който могат да се похвалят участниците. Това обаче ни най-малко е тревожно, напротив, окуражителен е броят на желаещите в това училище да запълнят свободното време с шах. Разбира се, че нищо не става от пръв път с магическа пръчка, но срещата на Б. Генчев и Й. Георгиев с директора на училището г-н Н. Недев буди оптимизъм относно развитието на тази игра и макар, че никой не си поставя предварителни цели, съществува много добра перспектива шахмата да пусне корен и в училищата. Дано предстоящите усилия на децата, на ръководството на училищата и на обучаващите постигнат нужния синхрон и още в близките няколко месеца се похвалим с още по-голяма масовост и по-сериозни познания върху играта.

Класиране - момчета:

1. Радослав Маринов
2. Кънчо Кънев
3. Мартин Малев

Класиране - момичета

1. Мариета Христова
2. Недялка Димитрова
3. Даниела Савева

Ръководството на ШК “Трявна-2001” изказва благодарност на г-н Милчев, който осигури много добри условия и улесни максимално работата на съдиите за провеждане на турнира.

Номинация Шахматен Оскар – сезон 2003

№	Участник	Год.	%	Бр.П.	+	-	=	Д.К.
1	Петър Христов	15	82.31	93	53	26	14	16.550
2	Ивайло Белев	19	70.09	54	25	17	12	6.850
3	Добрил Маринов	14	60.85	44	21	17	6	2.775
4	Валентин Тачев	17	43.90	41	14	21	6	1.000
5	Радослав Маринов	14	34.15	47	12	29	6	1.050
6	Александър Табошев	15	11.76	17	2	15	0	0.000

В номинацията “Шахматен Оскар” се включват всички тревненски шахматисти до 20г., имащи необходимия брой участия на турнири. Победителят в класацията за най-прогресиращ млад шахматист за сезон 2003 е Петър Христов, който най-после успя да детронира досегашния лидер в номинацията - Ивайло Белев. Петър Христов е най-талантливият ни млад шахматист с редица успешни участия на престижни турнири.

Адолф Андерсен, професор (1818-1879), Германия.

За разлика от Филидор, Лабурдоне, Стаунтън и Морфи, които произхождат от дворянски родове, Андерсен е син на бедни родители от град Бреслау. Правилата на шахматаната игра научава на 9-годишна възраст от своя баща, но талантът му се развива сравнително бавно. До завършването на гимназия в родния си град през 1836г. се занимава предимно с кореспондентен шах, а като студент по математика и философия в Бреслау се увлича от шахматна композиция. През 1842 издава сборника “Задачи за шахматисти”, а през 1846 отива в Берлин, където получава научна степен и се запознава с най-силните немски шахматисти по това време. През 1848, изпъквайки с яркия си комбинационен талант, завършва равен мач срещу Харвиц с +5 –5 =0. Това е и главното основание на Берлинското шахматно общество да го избере за един от тримата представители на Германия в първия международен турнир в историята на шахмата в Лондон (1851), където става световноизвестен.

Според регламента 16-те участници си оспорват победата по системата на елиминирането, т.е. във всеки следващ кръг половината от съперниците отпадат. В първия кръг Андерсен побеждава в мач от 2 партии (2:0) Кизерицки. Във втория кръг мачовете са вече до 4 победи. Андерсен побеждава Сен (4:2), след като губи първите две партии. В третия кръг

НЕКОРОНОВАНИТЕ ШАХМАТНИ КРАЛЕ

разгромява Стаунтън (4:1). Финалният мач срещу Уелвил също завършва с победа +4 –2 =1. Въпреки славата на най-силен шахматист на своето време Андерсен не става шахматен професионалист. Той се връща в родния си град като преподавател по немски език и математика, а четири години по-късно получава званието “професор”.

През многото години (1851-1870), когато е на върха на славата си, Андерсен е победен само два пъти: през 1858г от Морфи с +2 –7 =2 (само след 1 година Морфи се оттегля от шахмата и Андерсен отново е най-силният) и през 1866, когато загубва мача срещу бъдещия първи световен шампион Щайниц с +6 –8 =0. Тези две поражения са съпътствани от блестящи победи: на втория лондонски турнир през 1862г, през 1868 срещу Цукерторт с +8 –3 =1. Победата на международния турнир в Баден-Баден през 1870 е последният голям успех на знаменития шахматист.

В историята на шахмата Андерсен е известен като шахматен романтик, последовател на комбинационната школа. В сравнение с майсторите от италианската школа той прави крачка напред, като отдава дължимото и на позиционните фактори в шахматната борба. Победата на Андерсен на турнира в Лондон (1851) символизира края на абсолютното английско превъзходство в шахматния свят през 40-те години на XIX век. В борбата за световното шахматно господство започва хегемонията на немския шахмат, продължила до края на XIX век.

Представяме Ви “безсмъртната” партия Андерсен - Кизерицки, изиграна на първия международен турнир в Лондон през 1851г. А защо е наречена “безсмъртна” ще разберете след като я разиграте.

1. e4 - e5
2. f4 - e:f4
3. ♙c4 - ♚h4+
4. ♚f1 - b5
5. ♙:b5 - ♘f6
6. ♘f3 - ♚h6
7. d3 - ♘h5
8. ♘h4 - ♚g5
9. ♘f5 - c6
10. g4 - ♘f6
11. ♚g1! - c:b5
12. h4 - ♚g6
13. h5 - ♚g5
14. ♚f3 - ♘g8
15. ♙:f4 - ♚f6
16. ♘c3 - ♙c5
17. ♘d5 - ♚:b2
18. ♙d6!! - ♙:g1? /виж диаграмата/
19. e5!! - ♚:a1+
20. ♚e2 - ♘a6
21. ♘:g7+ - ♙d8
22. ♚f6+! - ♘:f6
23. ♙e7# 1-0

ЗНАМЕНИТИ КОМБИНАЦИИ

Скандинавска защита

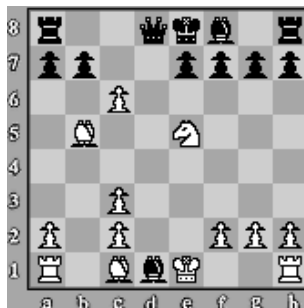
бели: Гелденберг

черни: Шевлдоне

Бордо, 1982

1. e4 - d5 2. e:d5 - ♘f6 3. ♘c3 - ♘:d5 4. ♘f3 - ♘c6 5. d4 - ♘:c3 6. b:c3 - ♙g4 7. d5?! (С идея да се пожертва дамата по известните мотиви от партията Мизес - Еквист (Нюрнберг 1985), в която се е случило следното 1. e4 - d5 2. e:d5 - ♙:d5 3. ♘c3 - ♙d8 4. d4 - ♘c6 5. ♘f3 - ♙g4 6. d5 - ♘e5? 7. ♘:e5! и черните се предали. Сега обаче

в позицията има нюанси, неотчетени от белите.) 7...♘e5 8. ♘:e5 (Още не беше късно да се свърне на страни посредством 8.♙e2) 8...♙:d1 9. ♙b5+ - c6 10. d:c6 (Сякаш замисълът на белите се оправдава. Ако 10...♙d5, което се е играло в партията Фьодоров - Черни (Минск 1980), белите спечелили посредством 11. c:b7+ - ♙d8 12. ♘c6+! Но сега в разположение на черните се намира скрит ресурс.) /виж диаграмата/ 10...♙e2!! (Именно този ход е бил предложен от И. Алексиев през 1980г. Блестящ контраудар, който изменя коренно оценката на позицията.) 11. ♙:e2? (Несъсредоточеност след силната реплика на черните. По упорито е 11. c7+ - ♙:b5 12. c:d8♙+ - ♙:d8) 11...♙d5 (Двоен удар, който на практика прекратява борбата.) 12. c4 - ♙:e5+ 13. ♙e3 - O-O-O! 14. c:b7+ - ♙b8 15. ♙f3 - ♙f5+ белите се предават.

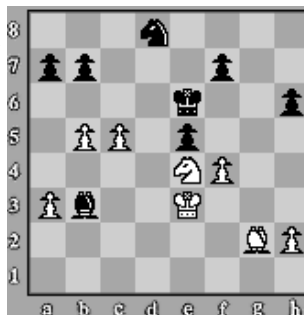
Освобождение на поле, линия или диагонал

Може да звучи парадоксално, но се случва собствените фигури не само да не ни помагат, но и да ни пречат. Това става, когато наша фигура е заела поле, на което ако стъпи друга наша фигура, ще получим решаващо преимущество. В подобен случай трябва да премахнем собствената фигура, но за да спечелим време освобождаването на полето, линията или диагонала се извършва със заплаха.

Смислов - Сабо

Хастингс 1955

Пешката на "с5" пречи на белите да играят ♘c5. Затова те се освобождават от нея, като я придвижват напред и създават заплаха. 1. c6! -

ЗАБАВНИ СТРАНИЦИ

e:f4+ 2. ♔:f4 и черните се предават. Ако 2...b:c6, то 3. ♘c5+, а при отстъплението на офицера, влиза в сила заплахата 3.c7! също с печалба на фигура.

Минев -Костакиев

София 1949г.

Заплахата може да бъде и позиционна: 1...♘c5!! (Освобожава полето e7, за да може дамата да атакува пешката на h4 и да нахлуе в отслабеното царско крило на белите.) 2. b:c5 (Иначе ще полседва 2...♘d3! ♣) 2...♖e7 3. ♖e2 (Заплашваше 3...♖:h4+ 4. ♘f4+) 3...♖:h4+ 4. ♘h2 (Ако 4.♖g2 следва унищожаване на защитата 4...♞:d2! и 5...♘f4+) 4...♙:c5 5. ♞g2 - g:h2 6. ♙e1 - ♘g3+ 7. ♙g3 - ♞:g3 8. ♞:h2 - ♖g5 9. ♖f1 - ♞g8 и белите се предават.

По-често се среща освобождаване на открити линии, особено когато по тях се извършва настъпление срещу царя.

Хьоролд - Еневолдсен

Зонален турнир за жени, Лайпциг 1954г.

1. ♙:f7+! (Освобождаване на линията "h") 1...♞:f7
2. ♞h8+! - ♔:h8 3. ♖h2+ - ♔g8 4. ♖h7+ - ♔f8
5. ♖h8#

Дебютът на двата коня

Докато живеел в Лондон, Щайниц бил посетен в дома си от един непознат. Той се представил като шахматен любител и го помолил да му покаже как най-добре трябва да се играе срещу дебюта на двата коня.

– Кой вариант имате предвид – попитал Щайниц. – Този дебют е обширен и за него е писано много.

Но посетителят не можел да обясни точно от какво се интересува. Тогава Щайниц започнал търпеливо да му показва основните варианти. Докато Щайниц обяснявал, посетителят гледал недоволно. Най-сетне той прекъснал Щайниц:

– Извинете, но това, което ми показвате, не е дебютът, който ме интересува. Вижте каква е работата. Аз играя често в клуба с маестро

ЗАБАВНИ СТРАНИЦИ

Блекбърн. Той винаги ми дава два коня аванс и ме бие. Моята молба е да ми покажете как трябва да играя най-добре когато имам два коня повече в дебюта.

Как губят някои шахматисти

Когато губел шахматна партия, английският благородник граф де Стайр изпадал в такава силна ярост, че хвърлял по противника си всички предмети, които попадали под ръцете му. Затова неговият постоянен партньор – полковник Стюард, когато получавал спечелена позиция, преди да обяви мат, бързо отивал в най-отдалечения край на стаята и оттам се провиквал: “Шах и мат, сър!”

Наполеон Бонапарт много обичал да играе шах. Той обаче играел слабо и много се ядосвал, когато губел. За да му угодят, неговите партньори го оставяли винаги да печели. Но това не всякога им се удавало лесно. За да накарат императора да използва дадените му възможности, понякога се налагало да проявят голямо остроумие в играта, така че да загубят по приличен начин.

В по-ново време тази картина изглежда така:

Партията между двама шахматисти привлякла вниманието на зрителите в клуба. Единият от партньорите имал много изгодна позиция, но изведнъж започнал да играе слабо и загубил. След като се предал, го попитали:

- Как можяхте да загубите тази партия? Сигурно приложихте погрешна тактика?

- Нищо подобно – отговорил той. – Загубих, защото приложих правилната тактика. Трябва да знаете, че моят партньор беше началникът на службата, в която работя.

Но не всички, имащи власт, обичат да им се подмазват. В един арабски ръкопис се разказва, че халифът Валида I, който царувал през VIII в., бил много пристрастен към шахмата. Един ден той играел с някакъв придворен, който, за да даде възможност на господаря си да спечели, правел много слаби ходове. Халифът се дразнел от това и когато придворният направил поредния си слаб ход, той избухнал, грабнал шахматната дъска, ударил с нея придворния по главата и гневно извикал: “Как смееш, презрений, да играеш така отвратително слабо с повелителя на правоверните!”

Кои противници са най-опасни

На международния турнир в Москва през 1925г. преди партията с чехословашкия гротмайстор Рихард Рети Ласкер отклонил поканата на приятелите си да прекара края на деня с тях, като обяснил, че се оттегля в хотела, за да се подготви за партията, която имал да играе на следния ден.

– Но защо се безпокоите толкова за изхода на тази партия? – учудили се приятелите му. – На всички е известно, че вие почти винаги лесно сте побеждавали Рети и че той не е спечелил досега нито една партия срещу вас.

– Именно затова се страхувам – отговорил Ласкер. – Най-опасни противници са тези силни играчи, които досега не са спечелили срещу мен, защото по закона на вероятностите те трябва рано или късно също да спечелят.

Изненадите на аутсайдера

През 1910г. в Хамбург бил организиран международен турнир, на който бил поканен и д-р Тараш, кандидат за световната титла, и английският майстор Йетс. Когато научил за поканата на Йетс, Тараш протестираше пред организаторите, като изтъкнал, че Йетс е слаб шахматист и неговото място не е в турнир от такава висока класа. Протестът на Тараш не бил уважен.

След завършването на турнира станало ясно, че Тараш е бил прав. Йетс се класирал на последно място. Той спечелил само една-единствена партия... срещу Тараш.

Отговори на задачите от миналия брой:

Задача № 1: 1. ♖a6!

Задача № 2: 1. ♕h8! - ♔f4 2. ♚g7! - ♙e3 3. ♚d4#

Задача № 3: 1. ♙f3! - g5 2. ♙g3! - g:f4+ 3. ♙f3 - ♙f1 4. ♚h1#

Задача № 4: 1. ♙e7! - ♙h7 2. f7 - ♕a3+ 3. ♙e8 - ♙g7 4. ♘c4!
- ♕c5 5. ♘b6! - ♙g6 6. ♘d5 - ♙f5 7. ♘e7+ 1:0

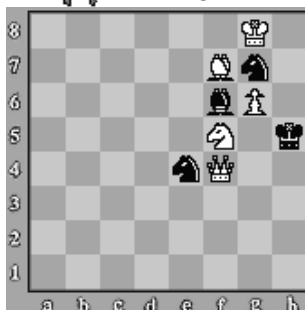
Временно класиране:

1. Пенчо Илиев – 13т.
2. Красен Стефанов – 9т.
3. Ивайло Белев – 9т.

Четвърти конкурс за решаване на задачи и етюди - сезон 2004

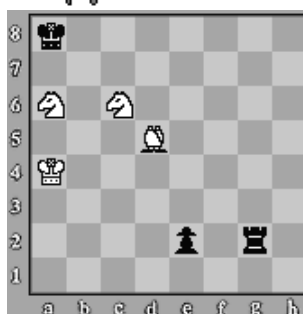
Очакваме вашите писмени отговори на адрес: 5350 Трявна, ул. "П. Р. Славейков" 51 с най-късно пощенско клеймо 01.04.2004. На всички участници – успех!

Задача № 5

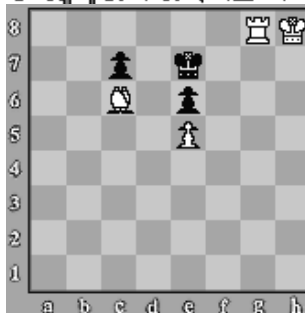
Мат в два хода (2т.)

Задача № 6

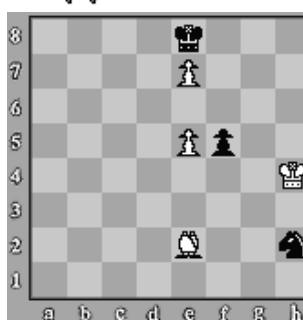
Мат в три хода (3т.)

Задача № 7

Мат в четири хода (4т.)

Задача № 8

Белите печелят (4т.)